

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Fischei Fülöp könyvkereskedése. Ide küldenek az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtatnak: Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukas M., Oppelik A. «Általános Tudósító» hirdetési osztálya Budapest.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyilttér petitsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

Egy nap a tanítói továbbképző tanfolyam történetéből.

A csáktornyai állami tanítóképző intézetben rendezett tanítói továbbképző tanfolyam hallgatói, kik reggel 7-től 12-ig, délután kettőtől négyig szakadatlan elfoglaltságban élnek az önképzés nemes munkájának: e hó 17-én tették első tanulmányi kirándulásukat Felsőmuraköz hegyvidékére.

Már reggel öt órakor indult a tanári testületből és a tanfolyam tanítóiból álló hatalmas karaván a felsőmuraközi hegyvidéki állami szőlőtelepre, hol Ulicsny Károly szőlészeti és borászati felügyelő fogadta az érkezőket egy hatalmas árhoczon loboogo pompás nemzeti színű zászlóval s az »Isten hozott« szép és kedves virágdiszével.

Ez a fáradhatlan, lelkes ember azonnal hozzálátott a szőlőtelep berendezésének és nagyonfontosságu czéljainak ismeret-séhez. Meltatta a védekezés módját, bemutatta a viharagyúzást, értékelte a borokat. Végül előadta tervét egy muraközi mintapinczéről, hogy megszünjék az anomalia, miszerint a stajeroszági borvevők bevásárolják a muraközi pompás borokat, melyek a jeruzsálemi és littenbergi borok czégere alatt kerülnek nem egyszer forgalomba. Szükséges tehát, hogy a muraközi bor, a maga rendkívüli tűzével, illatával és ízevel a saját neve alatt hirdíton magának piacot.

Az ország minden részéből egybegyűlt

tanítók sok tanulságot merítettek a maguk viszonyaival való összehasonlításokból.

A felsőmuraközi tündérlaki minta parasztagazdaságba vonult aztán a kiránduló társaság itt a tanítóképző intézet gazdasági szaktanára, Barna Balázs írtott rendkívül érdekes előadást a mintagazdaság nagyonfontosságu czéljáról. Bemutatta, hogyan rendezte be a földmívelési miniszter ennek a tündérlaki gazdának a gépeit, állatait s egész gazdasági üzemét. Hogyan van kötelezve ő éven át az elirt okszerű gazdálkodás elveit követni s ekkép igazolni a különbséget a helyes és heyltelen eljárás közt.

Barna Balázs bemutatta a tanítóknak az összes gépeket s ennek kapcsán azok használatának s kezelésének előnyeit. Bemutatta a gazda szép és értékes állatjait, könyvelését s egész gazdasági telepét.

Mily áldados tevékenységhez merit például minden tanító ezen dolgokból, azt egy pillanatig sem szükséges eldokolni.

Hatalmas része volt e szép napon a hazafias érzéseknek is.

Az egész társaság dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanaeos tanfelügyelő és Margitai József tanítóképző-intezeti igazgatóval az elén Stridóra hajtatott: aztán pedig a határszéli Robádi hegy tejlegere mentek, hogy elmerengjenek az onnan nyitló csodaszép látványban. Lendva vidéke, a muraközi hegyvidék, a zalavarmegyei vendég, a vasmegeyi tótság, a stajér városok, alpok és horvát hegységek lancelolata mintegy varázské-

bontakozik ki a szemlélő előtt, a községek, folyók, vetemények, erdőkoszoros bérczek, templomok, várak, utak és szőlőhegyek ezer és ezer változatával.

Az Erdély és Felvidék vadregényes képeihez szokott tanítók elhájolvá hódoltak a szelid szépség emnyi látományának; a rónák és síkok paedagogusai pedig néma ábrándozásba merültek.

Éreztek mindnyájan, hogy ily történeli fontosságu helyen alig lesznek többé együtt az életben; egyszerre csak imaszerűen zendült fel hatvan ajkról a himnus gyönyörű dallama, melynek utolsó akkordjait három országu bérczei verték vissza.

Ruzsicska tanfelügyelő egy szent fogadást mondott a magyar tanító nagy hivatásáról s a hangulat valóban méltó keretet képezett ahhoz, hogy a Haza minden részéből összesereglett tanítók a kir. lyi tanfelügyelő, a képzőintezeti igazgató és tanárok, végül a muraközi hegyvidéki állami iskolák tantes-tületeinek kalauzálásával betekintést nyerjenek a muraközi iskolázás nagy fejlődésbe s rendkívül fontos czéljaiba.

A Stridón megtartott közebeden hazafias beszédekkel és dalokkal ünnepelték a napot.

Tavozás előtt pedig Danitz Sándor stridói állami elemiskolai igazgató fényképezte le az egész társaságot, melynek minden tagja egész életében híven fogja megörözni ennek a szó nemes értelmében szép együttlétnék az emléket

T Á R C Z A.

Milyen nagy a világ?

A századvégi ember nagyon kíváncsi. Nincs határ, hol tudványa megállapodnék. Oda helyezve két végtelenség köze, a végtelen hiúság és végtelen nagyság köze, szilárd pontot keres, hol szeme és esze megnyugodjék. Nagyító üvegével firkészi az atomok és sejtek titkait; s a föld szög meg szög pontjáról ostromolja messzelátóval az ég mély-ségeit. De sohasem elégszik meg avval a mit lát. Midőn tiszta éjjeleken a csillagos eget szemléljük, mindnyájunkat megszáll a kíváncsiság láza. Meddig terjed a világ? hol annak határa?

Hogy a világ nagy, azt tanulatlan ember is tudja; bár a világ valódi nagyságát nem is sejtí. A csillagászat oly roppant távolságokat tár fel, hogy képletünk ellankad, eszünk valóságával elszédül, ha azokba behatolni próbál. Pedig esz-közünk finomsága daczára bizonyos, hogy még eddig közel sem járunk a mindenség határaihoz.

Már egy-egy sziklatömeg lesújtólag hat reánk. Ki ne érezné a tengeren kiesynységét? A földgömb a maga 5400 mérföldes egyenlítőjével már oly nagyság, mely mellett az ember semmivé

torpul. Pedig az egész föld jelentéktelen porszem a mindenségben. Jupiter bolygó 1289-szer nagyobb földünkénél; a nap pedig egyszer olyan mint a Jupiter és 1283000 földgömb tenék ki belőle.

Napunk úgy látszik, csak egyik tagja a tejút állócsillagrendszerének, mely 20-40 millió ilyen és részben sokkal nagyobb napból áll. A legközelebbi álló csillag (Centaurus alfája) oly távol van, hogy e mellett a Neptun óriási távolsága is jóformán élenyészik. A fény 42000 mérföldet halad másodpercenként és Neptuntól mégis a földre körülbelül 4 óra alatt ér; de míg a legközelebbi állócsillagtól hozzánk ér, kis hűjján 4 év kell hozzá. Itt már nem beszélhetünk mérföld-ekkel; még a naptávol (20 millió mérf.) is nagyon kicsi mértékűség. Azért az állócsillagok távolsága mérésnél egységit szolgál a fényév, vagyis azon távolság, melyet a fény a világűrben egy év alatt megfut (egy és egyharmad millió mérföld). A legközelebbi állócsillag naptávola már 224,500 naptávol, azaz körülbelül 5 millió mérföld. Mindenki ismeri a gyönyörű Sirius; több mint egy millió naptávolban, vagyis 17 fényévnire 22-23 billió mérföld) van tőlünk. S a tej út, (mely a tejút csillagrendszernek sűrű élet képe) 4-5000 fényév távolra van hozzánk és a fény 9000 év alatt ér el egyik végétől a másikig.

Lassankint a fényév is szaporatlan mérték s a csillagászok kénytelenek Linus távolban beszélni.

Hát a tejuton túl mi van? Ismét ér, tér, szédítő távolság a legközelebbi ködfoltig. Ezek a ködfoltok úgy látszik a tejutcho hasonló csillag-rendszerek, s eddig már több ezer ködfoltot fedezett föl a messzelátó. Távolságukat már trillió mérföldekkel, billió naptávolokkal és a fényévek millióival kell mérni.

De hát a ködfoltokkal bezáródik a világ? Itt elszakad a tapasztalás. Térnek minden esetre ezeken túl is lennie kell; de csak üres térnek, mert az anyaggal és világokkal teli tér nem lehet végtelen. A nagy Newton szerint a világ határan túl van az Isten mérhetetlensége. Ha e kifejezés nem is egészen helyes, de van benne valami igaz.

Egyébiránt a messzelátó birodalmánál még csodálatosabb az a világ, melyet a nagyító cső feltár. Ha a parányiság végtelenségébe hatolunk, még szédítőbb számokhoz jutunk.

Egy jó orr egy ezermilliomod köbmiliméter pécsmát megérez. A szinkep elemzés még egy háromezermilliomodrész gramm konyhasót is észrevesz a szoba levegőjében. A legparányibb vízecspeppen az élőszervezet milliónk fedezi fel a nagyító cső. S ezen szervezetek élnek, éreznek, mozognak, táplálkoznak, szaporodnak, szervekkel,

Ferencz József keserűvíz

az egyedüli elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Magyar fürdők.

Régi betegsége a magyar embernek, hogy semmit sem becsül meg igazán, a mi a magáé. A nagy Széchenyi, az első igaz európai értelemben vett magyar, elsőnek hangoztatta fajunk hét főbűneinek egyik legsúlyosabbikát, az idegen majmolását és szeretetét. És a nyavalyánk azóta nemcsak nem csökkent, de még növekedett is. Eszmében, anyagban, külömb nekünk az, a mit nem a mi hazánk termelt; és még a földet, levegőjét és vizét is többre becsüljük, ha nem a miénk.

A kalászerlélő júliusban vagyunk, abban az időszakban, a mikor mindekit, a kinek csak némileg módjában van, rövidebb-hosszabb időre leteszi a megszokott napi munka robotját és üdülésre, pihenésre megy, hogy új munkára, új tevékenységre friss erőt gyűjtsön. Kúriúlnak a városok és a felfrissítésre vágyók serege szétoszlik a világ minden tája felé: Betegek és egészségesek, ki gyógyulást, ki pihenést keresve menekülnek a füledt testhalmazok közül, hogy a hegyek és erdők hűsén s a gyógyító források habjai között töltsék a kanikula elviselhetetlenül forró napjait.

A magyar föld természeti kincsekben páratlanul gazdag. Fürdői és üdülőhelyei fekvés, klimatikus viszonyok, vízbőség, forrásaik ereje tekintetében nagy részt nem állanak mögötte a külföld leghíresebb világfürdőinek; egyikük másikuk fel is világaztak. A Balaton, a pazar szépségekben bővelkedő magyar tenger környékén, maga egy sereg pompás üdülőhelyet kínál, a Tatra, a melynek tájai párkatul csak Schweitzbau lelk, Erdély hevízei, bővelkednek fürdőhelyekben, melyek mincsenek a kényes európai komfortnak sem hiján.

Hol van a világon szebb, jobb fürdő és üdülőhely, mint pl. Tatrafürdő, Trencsén-Teplitz, Pöstyén, Balatonfürdő, Herkulesfürdő stb.

Mégis mit tapasztalunk? A magyar fürdőzők tömege még mindig áthatatosan és feltartóztatlanul a külföld felé árad. Mindenütt a világ minden táján, az összes divatos világfürdőkön magyar szó hangzik és magyar pénz cseng a svajczi alperhütt-étől az osztrandai strandig. A magyar fürdők

nagy része pedig üres, pang és néhány oda-
vetődő idegenből él.

Sokkal nagyobb ennek a szomorú valóságának a jelentősége, mintsem a felületese szemlélő gondolná. A tömérdek magyar pénz, a mely itt az országban éppen úgy megkaphatná a maga ellenértékét, idegenbe megy és ezt követi mulhatatlanul az a lucrum cessans, hogy hazai fürdőink, a melyek kincseiket hiába kínálják, nem virágozhatnak fel és tulajdonosaik minden áldozatkészsége mellett is elenyevnednek a kellő pártolás éltető melege hiján.

A magyar közönségnek, mikor üdülőhelyét megválasztja, kétszer is meg kellene fontolnia, mielőtt a külföld mellett dönt. Ma már a magyar fürdők ellen felhozott panaszok: a comfort hiánya, drágaság stb. miatt mindinkább vesztenek igazságukból. A természetet pedig gyógyító erő tekintetében pazarul ruházta fel őket. Ha itthon kevesebbet és rosszabbat találunk mint külföldön, akkor is kötelességünk volna azt gyámolítani, a mi a miénk.

KÜLÖNFELÉK.

— **A perlaki fiatalság** folyó hó 18-án Perlakon a Hermán-tele vendéglő kerthelyiségében a perlaki »Szegény tanulókat segélyező egyesület« javára egy nyári, zártkörű táncszert rendezett, mely annyival is inkább sikerült, mert meglepő szép számu helybeli és vidéki hölgyközönség vett azon részt. Hölgyek közül ott voltak asszonyok: dr. Böhm Sidoné, özv. Banelly Vilmosné, Ballekai Csizmadia Mária, Denei Istvánné, Grész Alajosné, Haris Károlyné Muracsány, Horváth Gézáné, Horváth Pálné, Lange Kelemené, Rehák Miklósné, Sosteric Pálné, Súlyomy Tiivadár, Spitzer Józsefné, Szabó Gyözné, dr. Tamás Jánosné, Verly Ernóné és dr. Zakál Lajosné. Leányok: Bugala Matild Muracsány, Czechenfer növekedő Muracsány, Denei Veronka, Grész Stéfné, Grész Mih, Grész Gizike, Horváth Irén, Megyeresy Katicza, Pichler Olga, Polednák Anna, Spitzer Aranka, Stern növekedő Rátka, Szupits Mariska, Valentin Szlavicza és Zakál A. Felülfizettek: dr. Tamás János 8 K., N. N. 3 K., dr. Kemény Fülöp 2 K., özv. Banelly Vilmosné, Ebenspanger Miksa, Haris

Károly Muracsány, Huszár Pál Csáktornya, N. N. Reich N. Nagykanizsa, Sipos Elek, Súlyomy Tiivadár, dr. Zakál Lajos 1—1 K. Neusiedler Jenő 60 l és Habus Mihály 50 l, a kiknek ezuttal is hálás köszönetet mond Perlakon, 1903. július 19-én a rendezőség.

— **Esküvő** Kelemen János csáktornyai kereskedő házasságot kötött Rodán Emília kisasszonnyal.

— **Névmagyarosítás.** Poszavec Pál drávaszentiváni lakos vezetéket névtelügyminiszteri engedéllyel Pásztorira magyarosította.

— **Méhészeti előadás.** F. é. július hó 12-én Abbafy pápai méhészeti vándor tanár sikönült szabad előadást tartott stridó-farkashegyi szőlőtelepen a vidék tanító, szomszédos jegyző, néhány birtokos, vagy 90—100 földművelő részvételével. Általános érdeklődéssel hallgatták mindvégig az új dolgokban gazdag előadást. Nagyon megörült a nép ana kijelentésnek, hogy az állami telep egy minta méhészlet lesz elátva, hol a környékbeli gyakorlatilag sajátíthatják el a szükséges tudnivalókat. Abbafy tanár látva a nagy érdeklődést igéretet tett, hogy a méhészeten kiválon kevésebb szép hegyes vidéket többször meglátogatta s utmutatással adja. — Hozza Isten!

— **Stridon** július hó 20. és 21-én Thewrewk Árpád tanár, az országos alkohol ellenes egyesületnek kiküldöttje két igen érdekes szabad előadást tartott szép számu halgatóság előtt. A tartalmas előadást képekkel, statisztikai adatokkal, életből vett példákkal fűszerezte. Munkáját siker is koronázta, mert öten, a tanár legnagyobb öröme azonnal az egyesületbe léptek.

— **Athelezés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Jankovics Mária perlaki óvodát a selyomvári áll. óvodához helyezte át.

— **Allami ménvásárlás.** A m. kir. földművelésügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három es fel évet betöltött, de a nyolcadik évét meg nem haladt koru meülő van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kitüntetésével, hogy a ménló mély värme-megében, mely városban, községben vagy pusztán áll, továbbá az eladási árt is egy koronás bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó évi augusztus hó 10-ig nála jelentsek be. Az eladandó ménok a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest egy, mint a múlt évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megsemmelteni s a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltattú és

osztónókkal bírnak. Pedig némelyikből több ezerre menő fér el egy miliméternyi vonalon. Mai nap sokat hallunk a baktériumokról. Ezen parányi jóságokból egy köbmiliméternyi térre 633 millió fér el és 636000 millió nyomna egy grammat. Egy köbmiliméternyi vércseppben több mint öt millió vértestecske van.

De ezek még mind óriás nagyságok, egész világok melyek a tömecek és parányok (molekulák és atomok) egész rendszereiből állanak. Egy gramm vízeseppben a tömecek számát 160000 millióra teszik. Ha e vízeseppet oly nagyunk gondolnánk, mint a földgömb, s a vízmolekulákat is hasonló arányban növelve képzöljük, az utóbbiak mégis csak puskagolyó nagyságuk lennének. Klauszus és Maxwell egy köbméter gázra 21 trillió molekulát, egy köbmiliméter horgányban pedig Thompson 2700 millió molekulát számított. A hidrogénből 140000 trillió molecula nyomna egy grammat. Pedig a molecula még egész atomrendszer, melyben némely fizikusok szerint az atomok oly forma viszonyban vannak, mint egy napra dszer csillagai egymással. Az atomok száma egy gramm sói egy köbcenitiméter anyagban alkalmasint quadrillióra megy. A legparányiabb tömeg, mit nagytöcsővel megláthatunk, még oly nagy az atomokhoz képest, mint a földgömb az ujjainkra tapadt porszemhez képest. S az atomnál ismét zárt ajtót talál maga előtt nemcsak a szem, hanem az ész is.

A csillagászat és a tömeceztika billiókban, trilliókban, quadrilliókban számol. Billió = milliószor millió; trillió = milliószor billió; quadrillió = milliószor trillió. De még ebből mindig nem értjük e számok roppant nagyságát. Próbáljunk csak arról fogalmat szereztü.

Mióta az emberi nem meg van s az embernek irnak s könyvet nyomtatnak, az emberi nem összes írott gondolatait kifejező betűk száma még alig tíz meg az egy trilliót. Mindenki ismeri a Pallas-lexikont. Egy kötetben van körülbelül 4 millió betű. Ha azon 400 év óta, mióta a könyvnyomtatás fel van találva, minden évben 10000 ilyen kötet jelent volna meg; minden kötet 10000 példányban, ezen összes példányokban együttvéve 160000 billió nyomtatott betű volna; ami kevesebb egy trillió hatodrésznél.

Vagy számítsunk egy emberi fejre jó bőven 200,000 hajszálát; akkor a földön most élő 1500 millió embernek együttvéve (a kopaszokat is ily dushajúaknak számítva) csak 300 billió hajszála van. És századonként öt nemzedéket számítva s az emberi nem korát kerek 10000 évre téve, az összes eddigi élő és élt embereknek együttvéve csak 150000 billió hajszála volt, vagyis alig több egy hetedrész trilliónál.

Egy literbe, ha a szemek között semmi lézag sem volna, 20000 gabonaszem férne, egy hektoliterbe 2 millió. A világ évi gabonatermése körülbelül 5000 millió hektoliter, de ez mindössze

csak 10000 billió gabonaszem. A földön csak egy század alatt terem egy trillió gabonaszem.

A földkerekség összes víztömege körülbelül egy trillió 283000 billió köbméter. Egy liter vízre 100000 cseppet számítva, van a föld kerekéségén körülbelül 110 quadrillió csepp víz, — körülbelül annyi, mint a hány molekula van egy gúszonyi vízben.

Az emberi szív dobbanásának száma (a szerelmekre való tekintetből jó bőven számítva) percenkint 128, évenként 52 millió. A földön 66 1500 millió ember szive tehát évenként 79 billió dobbanást végez. S azon 10000 év alatt mióta az ember a földön él, körülbelül 784 trillió szivdobbanás történt, minél sokkal több molekula van egy parányi vízeseppben.

E példák fogalmat nyújtanak ana széltől számokról, melyekkel a világ nagyságát és alkotó részeknek sokaságát kifejeztük. Pedig mindezen számok semmivé törpülnek a végtelen mellett.

És ha ily mérhetetlen nagy a világ, mily nagy lehet az, ki mindezt alkotta, s kinek a világ minden atomjára gondja van? És mily nagy az emberi lélek, melynek egyetlen gondolata és érzése többet ér az egész oktan gépnél, mint — világegyetemnek nevezünk! —

átvétetni. 165 czenlmeternél alacsonyabb mének, tekintettel a méentelepeken már meglevő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve, ha az egyed különö minősége a megszerzést kívánatossá teszi. A megvásárolt mének vételára azon m. kir. adóhivatalnál fog kifizettetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelölend.

— **Megint a bor.** Folyé hó 12-én délután Vugrinecz István jánosfalusi lakos, napszamos Klementi Péterrel a jánostalusi korecsmában iddogáltak s igen igen a pohár fenekére tekintettek, miközben azután össze is szólalkoztak. Este 9 óra tájban mentek haza, mikor is Vugrinecs István már teljesen innuminált állapotban volt, ugy, hogy kísérő testvéreinek valósággal tuszoklioniok kellett hazafele. Az ut Klementi Péter lakása előtt vezetelt el, ki a ház előtt állván, a haza felé menő Vugrineczzel ismét váltott néhány szót. Erre Vugrinecz kiszakította magát testvérei kezéből s vissza ment Klementihez, kit egy kerítés lécczel ugy ütölt nyakszirtén, hogy az menten elajult s nem is tért többé annyira magához, hogy ki lehetett volna hallgatni, haem folyó hó 19-én délelőt 9 órakor behallt a kapott ütésbe. Vugrinecz István ellen sulyos testi sértés büntelte miatt indították meg a bűnvádi eljárást, de ő azzal védekezik, hogy a verekedésnek Klementi Péter volt az oka, mert ez őt előbb egy boros üveggel a kezében meglámadta s ő nem is ölési szándékból ütötte meg Klementit, hanem csak meg akarta torolni az előbbi lámadást.

— **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bizonyára van olvasóink között több fiatalember, ki annak idején tanulmányait félbenhagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz előbe. Debezzenben már évek óta sikeresen működik az országsterbe kitűnő hírnévének örvendő Liehtblau Albert-féle miniszterielig engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam, (tanbiztoság: eddig Draugent János nyug. magyar királyi honvédeztres és Mayer Adolf nyug. cs. és kir. őrnagy), melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak: foglalkozásukra és előkészültégükre való tekintet nélkül röviden megszerezhetik az 1 éves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld Liehtblau Albert igazgató Debezzenben.

— **Lökötő gyerek** Horváth Vincze jánostalusi illetőségű 15 éves gyermek még jóformán ki sem nőtt a földből, máris a régi idők betyárjait utánozza. Ugyanis folyó hó 17-én délután a zalaújvári legelőről Mihálics János ottani lakosnak a legelésző 8 éves szürke lovat elfogta s köd előttem, köd utánam módon akart eltűnni. Szerencsére észre vették s üldözöbe fogták a csendörök a lökötő gyereket, ki mikor már látta, hogy zsákmányával menekülni nem tud, a lovat elbocsájtotta s a csendörök elől ellillant, ugy, hogy napokon keresztül nem sikerült elfogni, míg végre 22-én megcsiptek s most várja büntetését. A ló még az nap maga haza botorkált gazdájához. Ugyan ez a csemete előbbi tettét megelőzőleg ugyancsak 17-én Pinciarics Ferenc zalaújvári lakos zárt szobájába is bement az ablakon keresztül s a szobából különböző löszerszámokat emelt el. Ugy látszik a loport lovat hasonló szerzeményű szerszámokkal akarta felszerelni. Talán utazni akart lóhátra, mert jó előre, még 14-én Spolarics Imre zalaújvári lakos pénztárcájából 26 kor. 40 fillér készpénzt s 15 drb. tojásból álló ételmi készletet szerzett be, természetesen szintén a tulajdonosok megkérdése nélkül. Egészen jó uton halad a gyerek s ez uton fölviheti a legmagasabb faig is, a hol azután majd megpihenhet.

— **Uj bélyegjegyek.** A hivatalos lap

egyik legutóbbi száma a pénzügyminiszteriumnak egy hirdelményét közli, amely szerint az 1898. július 1-től forgalomban lévő magyar bélyegjegyek helyett 1903 október 1-étől kezdve új okmány bélyegjegyeket bocsátanak ki. Az eddigi jegyeket még a következő bélyegekkel szaporítják: 26, 38, 64 filléressel, 1 korona 26 filléressel, 1 kor. 88 filléressel, 2 korona 50 filléressel s 3 koronássall. Ezekkel együtt 35 féle értékfokozatu bélyegek lesznek és pedig a fillér- és vegyes értékűek tipografiai, a koronaértékűek réznyomásu kivitelben vékony fehér, a magyar koronát ábrázoló vízjeggyel ellátott papiros. Az összes bélyegjegyek egyformán 29 milliméter szélességűek és 35 milliméter magasságúak lesznek. A régi bélyegyeket csak október 31-ig lehet használni, azontul nem, de a bélyegraktárakban és az adóhivatalban 1903. december 31-éig ki lehet cserélni újakkal. 1904. január 1-étől megokolt kérelemre még egy évig kicseréli a pénzügyminisztérium a régi bélyegyeket.

— **Vesztett kutya kóborlása** Csáktornya közelében. Zalaújvár község területén vesztség gyanújában álló nagy, magas, erős, zsemlye színű, 3—4 éves, him mészáros kutya kóborol, miért is folyó hó 16-tól kezdődőleg 40 napon át Zalaújvár község területén és határán minden kutya megköve tartandó, vagy pedig csak harapás ellen biztos szjakosárral ellátva poráron vezethető. A szabadon járó kutyák a csáktornyai gyepmester által összefogdosatnak és nyomban kiürtatnak.

— **Lopások** Zsidi Ferencz kéményseprő segéd folyó hó 16-án Schmiedt Henrik csáktornyai ócska ruhakereskedőtől több ruhadarabot 15 kor. értékben ellopott. A tolvajt elfogták. — Folyó hó 18-ára virradóra Drávamagyaródon két ismeretlen egyén több tyukot lopott össze s azokat Pólsztrauba vitték eladni a tyukászhoz. A károsultak ezt gyanítván, szintén elmentek Pólsztrauba a tyukászhoz s eppen akkor értek oda, mikor az a vételért akarta kifizetni a tolvajoknak. Az egyik nő menten megragadta a tolvaj karját, de az egy gyorsan kiszabadította magát s mindketten futásnak eredtek s néhány visszalövés után a hétévzseri erdőben tűntek el üldözőik elől.

— **Eifogott kasszabetőró.** Jó fogást csinált minap éjjel a novai (Zala m.) csendörög Vida Lajos és Szűts József csendörökből álló járöre. Eppen akkor csipték el Zadravecz Vincze muraszordahelyi illetőségű 29 éves lakost, mikor a Nova és vidéke takarékpénztár részvénytársaságnál óhajtott szerencsét próbálni s már az utcai ajtó nyitogatta. A csendörög meglepetésére revolverrel akart felelni, mit azonban az ügyes járó megakadályozott és lefegyverezte. Megmozokozkor egy 11 mm. töltött revolvert, 27 töltényt, egész készlet pénztárkulcsot, feszítő vasat és vésőt találtak nála. Zadravecz már 7 évig ült betöréses lopásért. Csak alig két hónapja szabadult ki 4 évi togházbüntetésből, mit ugyancsak a zalamegyei bak-sai m. k. postán elkövetelt betöréses lopásért ült le.

— **Halálözás** Szakonyi Ilona életének 19-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 24-én elhunyt Muraszombaton. Az elhunytban özv. Szakonyi Zsigmondné unokáját gyászolja. Legyen áldott emléke!

— **Betörés.** Folyó hó 12-én éjjel 2 óra tájban szokallan zajra ébredett fel Kolarics Róza tapáthegyi lakos, 4 ismeretlen egyén tört be a lakásba rablási szándékból. Ő azonban zajt csapott, mire a betörök

megugrottak, előbb azonban belöttek a nőre, mely lövés szerencsére nem talált. A vizi-szentgyörgyi csendör különétmény 4 napi nyomozás után Branilovics Péter, Branilovics György, Branilovics Ferencz és Trészka Antal drávaóhidi suhancok személyében a betöröket kézre kerítette.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Utmutatás a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésre.

Mint már a neve is megmondja, a ragadós száj- és körömlájás átragadás útján terjed egyik állatról a másikra. Megkaphatja ezt a betegség a szarvasmarha, a bivaly, a juh, a kecske és a sertés.

A ragadós száj- és körömfájás átragadását a beteg állat nyála és teje, továbbá szájban és lábakon mutatkozó hólyagok és sebek váladéka okozza.

Ha tehát a ragadós száj- és körömfájásban beteg állat nyála vagy a sebek váladéka egészséges állatba jut, akkor a harmadik naptól a nyolczadikig terjedő időközben az egészséges állat megbetegszik.

Az egészséges állatokra a betegség úgy ragad át, hogy ezek az istállóban, a legelőn, vagy a vásáriban, vagy hajtás közben az uton beteg állatokkal kerülnek össze, vagy pedig olyan helyre jutnak, a hol rövid idővel, pár nappal azelőtt beteg állatok éltek, vagy közös vályuból itatva lettek.

Az ember sokszor maga is terjeszti a betegséget, hogy a beteg állatok körül forgolódik és ezután magát és a ruházatát ruházatát nem tisztítja meg alaposan és így a beteg állat nyálát vagy egyéb a ragályt okozó váladékát egészséges állatok közé viszi.

Köbor kátyák is elhordják a betegséget egyik helyről a másikra.

Beteg tehenektől származó tejjel megszerve vidékekre elhurcolható a betegség. Ilyen módon terjeszthetik a betegséget a tejgazdaságok és tejszövetkezetek is akkor, ha a beteg tehen tejt a törvény világos tilalma ellenére az egészséges tehenektől származó tej közé keverik.

A lefőlözött (sovány) tejjel hurcolják szét leginkább a betegséget, mert a sovány tejet főképpen borjuk és sertések táplálására szokták felhasználni.

De nemcsak az állatok, hanem az emberek, különösen pedig a gyermekek is megbetegedhetnek a fertőző tejtől. Ha azonban a tejet feltorraljuk, akkor ez az egészségre többé már nem ártalmas.

Bebizonyosodott dolog tehát, hogy az egészséges állatok a ragadós száj- és körömfájást csakis ebben a bajban szenvedő állatoktól kapják meg, nem pedig a mérges harmattól, mérges füvektől s több efféle dolgoktól, mint azt a nép egyik-másik vidéken még ma is hiszi.

(Folyt. köv.)

Felolón szerkesztő:
M A R G I T A I J Ó Z S E F.
Kiadó és laptulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margital Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

knjižara Fischele Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Škola i obitelj.

Poljodjelavec, ako hoće, da mu zemlja hasnovitoga sada plodi, mora svoju zemlju obdelavati, nju gnojiti, orati, povlačiti itd. s rečjum sva ona vćiniti, koja njemu utanjne zavdaju, da nebude draća žel.

Roditelji, ako hoću, da iz deteta njivo-ga bude bogabojeći, pobožen, svoju domovinu, svoje poglavare slujući človek postal, imaju uprav tako svojega deteta srce i dušu obdelati, da iz duše njegve nebude trnje i korovje, nego dober cvět zrasel.

Roditelji, koji svojemu detetu život daju, imaju dužnost v dušu svojega deteta temelj vćiniti dobrih krepostih, koje kreposti, onda škola, kakti vrtlar, obdela dalje. Obitelj i škola to su dvoje takve dugovanje, koje jedno bez druge nemre stati; obitelj nemre bez škole v dobrim navuku napredovati svojim detetom, a škola opet nemre nikaj, ili pak jako malo vćiniti vu napredku, ako ju obitelj nepodupira.

Zato, ako roditelji hoćeju, da njivo dete na hasen bude hodilo vu školu, a ne da samo bude dneve potčepalo, naj nebudu zadovoljni stem, da dete svoje, koje je zraslo tak kak divjak, su poslali v školu, pak zatem su oni dosta vćinili dužnosti, naj se navučitelj mući s njimi, zato ima plaću, misleć, da školi mu budu sa jednim

hipom v glavu zabili svu znanost. Škola i učitelj sa jednom rečjom nikaj nemreju vćiniti, ako su njim roditelji ne na pomoć, ako roditelji s njimi skupa ne čutiju i činiju. Dakle to je sad pitanje, kak imaju roditelji podupirati školu? Na kratkoma budem odgovora dal.

Roditelji imaju se trsiti, da njiva deca budu pokorna, sramežljiva, ponizna i čistoću ljubeća. Jer sramežljivost je zviralek svih dobrih krepostih, a poniznost pako je gungji bogaboječnosti i pobožnosti.

Roditelji imaju se sa svim trsiti, i da njiva deca budeju pokorna, da deca njiva na prvu već budu znala poslušnuti i zapoved, reč njivu bez svakoga morgotanja budu znala odmah vćiniti. Koje dete je pokorno, ono se i da vućiti. Utemelji se pokornost vu detetu, ako roditelji se navek svoji reći deržiju, pak nedopustuju nikakovo pregovaranje od deteta svoga. Naj se roditelji ne vmeškiju, kada vidju suze ili čujeju plača, jer jeden dvaput zapustiju svoju reć, dalje već si dete zapamti, da s plačom bu se rešilo ovo ili ono, kaj mu otec ili mati zapoveju ili rečeju činiti. Ovo dete onda već nepokorno bude. A nepokornost pak je svakojačkoga greha već doneslo na ov svet. Tam je primer: Adam i Eva koji su nepokorni bili, ter su zgubili raja zemeljskoga. Roditelji naj si dobro premislju, da su oni odhranitelji svojega deteta, a ne

škola, i da jednoč budu oni morali računa dati pred Bogom od življenja svojega deteta. Dakle nije dosta dete samo hraniti i opravljati treba i odgojati znati i plemenitost dati njegovoj duši. Odgojati kréposti pak svaki človek — budi bogatuz, ali siromak more. Im tomu ne treba velika znanost nego je potrebno da se tak živi pred detetom, da si on dobru peldu more zeti od svojih starešov.

Nego kaj vidi škola i kaj vidiju učitelj? To, da deca se doma puno više zločestoće vućiju i doneseju sobum vu školu, kak dobrote.

Dakako ima iznimke, i to hvala Bogu, da su je drugič bi već zdatnja kraj bilo krepostnomu življenju.

Dobru peldu nekaj vidi dete doma!

Naj vidi dete vu svojih roditeljev, da oni Bogabojuju, da su duševni i pobožni. Nadalje da vidi dete sedem glavnih krepostih. Nesmije videti oholost, gizdost, nego poniznost; ne skupost, nego darežljivost. Nesmije čuti dete nepristojne spomenke, pesme, šale, nego najvidi sramežljivost, mirno zakonsko življenje, dušnu čistoću. Nesmije videti jala, nego pravu ljubav bliznjega proti svakomu človeku. Nesmije videti neumerenost u jeli i pitvini, raztepenost, nego spametno, trežno življenje, da bude šparavno i v redom živeti znalo. Nesmije videti naglost, srditost, nego mira i tišinu

Z A B A V A.

Svakomu na promišlanje.

Testament osudjenoga.

Ljudomorac Hoche u Bautzenu je dan prije pogubljenja, na kaj je bil radi ljudomorstva odsudjen, napisal sljedeći testament:

»Ako se pitam, kaj me je ljudomorcem učinilo, tak imam samo jedan odgovori najme: pijanščina! — Početak ove strast, bil je lagan te je išlo lagano korak za korakom sve dalje i dalje. Već kakti diete nisam niti drugčije videl. Moj otac je bil pijanac te se je i u pijanom stanju vani na sniegu smrznul i nevoljno poginul. — Vi otc, koji ste pijanci, promislite, da si vašom zlum navadum krv trujete, a vašim zlum primierom život diece kvarite! — Kad sam školu ostavil, postal sam zidar i sad sam sa pajdaši pričel krčme pohadjati. Pil sam žganicu, vino, pivo i sve kaj mi, je pod ruke došlo, a najradje sam pil žganicu. Poleg svega toga sam iz početke bil dober i marljiv delavec, ali čim sam više zaslužil tim sam više pil, a čim sam više pil

tim sam više zgubival volju k diei a i jakost me je ostavala. Sad sam se pričel potezati po reštih a pri tom sam se ostalemu mudrijaši mudroval, da su rešti i za pošlene ljude — naravski, tim sam se batrivel, kad već drugič nije bilo. Došel sam kasnije i u duže vrijeme vu zu, ali kad sam iz nje izišel, pričelo je pijančevanje opet iz nova. Nazadnje već nisam nikaj delal već sam se lenjaril, a žena me je svojim dielom zdravala. Ja sam bil tim lenjaranjem tak dugo zadovoljan dok mi je žena novce na žganicu davala, a kad mi nije hotela dati, tukel sam ju. Ja niti neću dalje o tom govoriti, kakove odurnosti sam u pijanščini počimil, jer me je žganica u živinće pretvorila. Na zadnje sam umoril svoju ženu i postal ljudomoracem. To je bila zadnja karika, koja je spadala u lanac mojih odurnih činah, na koje me je pijanščina u obće a žganica na pose dopeljala. Sutra će slediti za sve te čine zaslužena plaća mojim pogubljenjem.»

»Neću medjutim iz ovoga svieta oditi, a da neostavim svojim važnu opomenu, koja i neka bude moj testament.»

»Ova opomena ide najprije na vas prijatelji moji, koji ste zajedno sa mnom u krčmi sa polejanim stolom sedeli te se

prepirali, kak sve bi se morala država vladati i tko bi njom moral vladati. Skrenite iz krivog puta na pravi. Moj primer ovo vam dokazuje, kamo to vodi. Lupite zgančnom flašom o zid, da se na milijun komadah razleti, dok je još vrieme, dok vas duh — vrag pijanščine nedopelja do tam kam je mene dopeljal . . . !»

»Ali i na vas nekoje bezdušne krčmare i žganjare ide moja opomena, kada vi bezdušno vlećete delavcu iz žepa njegove težko zaslužene novce; vas ja ovde tazim kakti sukriyce mojega zločina . . . !»

Kaj budu ljudi rekti?

»Sram te budi, kaj budu ljudi rekti? — Ovak se često čuje, gde mnogi roditelji svoju diecu psuju za kakovo počimje griešno dielo ili ako je hoću na dobro podbodriti. Ali ovo: kaj budu ljudi na to rekti niti je pravi razlog diete od zla odvraćati niti pak na dobro bodriti, jer pred kim bi se diete onda moralo sramuvati, ako nekaj zla učini a nitko nije plag — nitko ga nevidi? — Diete si onda može misliti »Em sam sam, nitko me nevidi pak nebude niti nitko zaznal!«

Ali posve je drugčije ako diete višekrat

duše. Zanemarjanje dobrih delah nesmiye videti nego da vidi, da se i oni trsiju činiti sva ona, kaj je dobro, lepo i plemenito.

Zvun ovih stareši naj svoju decu na nikakov način naj nepošiljaju vu krème po vino, žganicu, jer po svah mestah vngoput takve spomenke, šale čuje, koje niti jeden zrele pameti, obrazen človek nemre čuti bez toga, da se nebi sramuval. Niti s družinom nise dobru puščati jer po najviše obiteljih družina spokvari decu. Po vulicah, po pijacu potepati deca se nesmjju pustiti, od hudih pajdašov čuvajmo decu, naj ona uvek pred okom budu svojih stareših, a opet ako njivo dete večni kakkvu pogrešku, naj bedasto nezagovarja svoje dete.

Kad pak pošleju svoju decu, oštro naj njim poveju, da tihob ez svake krike — vike, drkanja ideju po putu, da se starešim vugneju i njim pristojno pokloniju i od toga se i ođpitavaju. Im to činiti more biti bu malo težko, ali rodit ljom nesmiye nikaj težko biti, kada oni sa svoje dete činiju. Tak bude prestala po vulici i ona velika krika — vika, svadja, drkanje kad goder samo decu iz škole, ali v školu ideju pak i drugda. Onda nebudemo čuli od jednih i drugih.

Kakva su to deca? Kakkve roditelje imaju ova? — Jer bormeš vu denešnjim dnevu deca i po selah »dečkery« su veksja gospoda, kak drugi pošteni, odraseni ljudi. Kojim starešim se takva — kak v nogi veliju »živahna« deca dopadaju, nekaj imaju sramotu pred ljudem i odgovornost pred Bogom.

Još jednu veliku okolnost imam naprepostaviti. Jako grdo i nezahvalno dugovanje je, da vngoo stareši jako rado pregovaraju učitelje i učiteljstvo. To nijedan naj nevčini pred detetom: nijedan naj ne presudjava, obranujeva pred detetom. Im istina, da svojim bezpametnim činom jako malo škodi učitelju, ali stem više i jako čuda detetu svojemu. To ni samo da je nezahvalnost, nego i poništi vu detetu onu zaufanost, vu učitelja svojega vu veru i čast, s kojom je dete prama svojemu vodi-

čuje da je Bog posvuda i da sve vidi te da dobro naplaća a zlo kaštujeju.

Anda:

Diete se ima na svoje čine priučati, ne iz naravnih razlogah, to jest ne zato: kaj budu na to ljudi rekli? Jeli je budu radi počinenog dobra hvalili ili radi griesnog čina kudili, jer kaj budu na to ljudi rekli, je sve jedno, pošto znamo, da ima ljudih, koji i onoga ismiehavaju, koj pod zvonjenja pozdravljenja angelskog ide ulicom onak, — kak se — to za — svakoga kršćenika pristoji, najme odkrite glave i moleć. Anda ne kaj budu na to ljudi rekli, već se diete ima na vrhunaravne razloge priučati tako, da će samo sebe pitati: kaj bu Bog na to reklet?

I ako se budu dieca na to već od male malosti priučata, da se svojih zlih činah, makar i skrovno počimjenih, budu radi Boga a ne radi ljudih bojali, onda se njihovi roditelji mogu punim pravom ponositi, da su si diecu dobro odhramili a da iz njih nisu načinili licumierce i larizeuše.

Pravdaš

Marica je bila još mlada, pak jer je još od svog dietinsiva od roditeljah u sve-

telji i koje je potrebno, da se dete more nešto učiti i da sedete goji vu školi.

Toliko sam kanil na kratkoma opisati svim roditeljom.

Budite zdušni pastiri i voditelji svojim decam, vaš trud bude po leta dobroga sada onda donesel. I ako koja pri srecu budete imeli budućnost svojega deteta, jednoč s mirovnim srcem budle onda mogli reći, učinil sam za svoje dete, kaj mi Bog, kralj i domovina zapoveda. Tak naj Bog da!

Majczen Ferencz
učitelj.

†. Papa je vumerl.

XIII. Leo papa preselil se je na vekičveno prebivališće. Svoga krštanstva zemeljska glava sveti starac, za koga je sto i sto million ljudih molilo, tekućeg meseca 20. dana ob 4 vuri posle podne vumerl je. Ovoga večka jeden najmožneši človek stisul je svoje oči za naveke, iz kojih samo kak da bi dobrotla, plemenitost, krotkoća i ljubav izvirala. Po celim svetu suze roniju za ovoga velikoga i svetoga človeka.

Dugo njegovo vumiranje pripravilo je sveta na ovo žalostno pripećenje. Već prvje na večer nastal je smrtni glas, ali nije bil istinski. Nego dvadesetoga opal je vu agoniju i smrt ob 4. vuri rešila je XIII. Leona od njegove muke. Ako smrti glas nebi i nečekano bil došel, gliboku žalost je zrokuval po svih strahuh. Naš presvetli Ferenc Jožef kralj bil je prvi, kojemu su žalost službeno bili javili.

Kaj je novoga?

Krvoločna mati

Jedna mlada lepa gospa leži vu Rokuš zvanim špitalu. Bignio Istvana računovoditelja tuvarušica Martonfi Mariška je

mu pravo dobivala, postala je svriemenom svoje volje i sve je moralo po njezinolj volji iti.

Jednog dana je ona videla, kak si je sused njezinog strica, iz jedne mlade slive, koja je baš na granici rasla, tak da niti pravo nije se moglo razsuditi čija je nekliko slivah natrgal.

Ona je odmah biežala k stricu, bez čijega privođenja se u kući nije nikaj smelo učinili, pak mu je suseda radi tih slivah tužila i k tomu pridolela, da to tak nesme biti, već stric neka suseda sudu na kaštigu predi.

Njezin starovičen stric, iskušan muž oj na to odgovori: »Znaš kaj Marica, mi ćemo to pustiti, onak kak je, a nikakovu pravdu nebudemo započeli, jer ksvakoj pravdi spada pet stvarih.»

»A koje su to?« — zapita Marica.

Odgovori stric: »1-o Dobra stvar. 2-o Dobar fiskališ. 3-a Dobri sviedoki 4-o Dobar sud i 5-o Sreća i puno novac. A sad idi pak si i ti naberi slive, em su rodne, da svrže do zemlje visi, pak ih se naječ do sitosti i nek ti idu u tek, kak su i susedu išle. Bolje je da ti pojdu u tek, nego da sagniju.»

špitala betežnica, koja kak sada javiju — ove dane po noći dvadeset mesecov starih svojim sinekom je vu Dunaj veliki potok skočila. Bignionicu su oslobodili, nego maloga njezinoga Istvan sineka je sobum odnesla. Na nesrečnoj gospodskoj žene pameti bludnost se bila pojavila. Iz velikom težkoćom pripovedala je, da njena cela familia je na ponorost nagnjena. Otec njezin i brat njeni jesu takaj ponoreli. Nju je takaj ta misel bila trapila, da i ona takaj bude ponorela. Nit nije hotela zamušiti, nego vu Bigniona se vendar bila zaljubila ove zadnje dane opet nju je obstrla ta misel i strahota, da prvlje ili potlam vu bludnicu bude dospela. Milil se njoj njezin sinek, da na sirotinstvo dospe, ako ona ponori. Od ove strahovite miseli nise mogla osloboditi zato se hitila med slape. Da se njezin mali sinek vtopil, ovoj siromakoj ženi još do sada nisu dali na znanje.

Samoubojni učitelj.

Iz Marošvarshelja javiju, da po imenu Barta Laszló zvani učitelj radi pomenane pameti s britvom zarezal si je svojega širnjaka. Nego samoubojnu nakanu još za vreme spazila je njegova familia, koja po doktora bila poslala, da njemu zveže njegovu ranu, zatim pako namestili su bili rjezja vu Marošvarsheljski špital. Tamo podpunom ponorost njega obstre i po takvim načinom pretrucani su bili siromaka vu bludnicu odpeljati.

Parobrodov sestanak na Adrijli.

Iz Triesta javiju, da ove dane jednoga jutra Adolfo zvani talianski parobrod skup se bil tresnul s Pelikan zvanim austrijanskim magjarskim parobrodom. Ovaj parobrod se na tuliko bil vuderl vu Pelikan, da se na dvoje bil razčehnul. Parobrod se vu ovim hipu vtopil, na sreću bili su moguću putnike osloboditi, koje je polim toga Pelikan zvani parobrod vu Polubu odplovil.

Taj iskusni muž je sigurno pravo imal!

Na granicah dvjuh posiedah u Rati-boru je zrasel jeden grm egreša, kojega su obodva suseda već duže vriemena bez zapreke i bez prepirke obirali. Na jedan krat nastane nekakova prepirka med njimi radi toga grma egreša i oni započmu pravdu. Pravda je tekla kroz sve instancije i konačna odsuda je bila, da obodva suseda imadu pravo hasni na taj grm egreša, jer je baš na granici obodvjuh posiedah rasel a na strokove pravde su bili obodva suseda na jednake dielove obsudjeni, koji su za svakoga iznašali sto i petnajst forinti. Cielogodišnji prihod toga grma je iznašal po priliki sedamdeset krajcarah. —

To anda znači pravdati se! —

Črna točka

Nieki otmieni i bogati perzijanac, imenom Hormidas je jednoč, još za ono vrieme kad je Rim bil poganski, došel u Rim na pohode. To je za ono vrieme bil glavni varlaš cieloga svieta i kakti takav je u sebi imal najviše znamenitosti cieloga svieta. Kad je anda Hormidas te sve rimske znamenitosti, dragocienosti, umietnosti i starine

Prestanak statariluma.

Iz Zagreba javiju: da poslje ove zadnje bunc na Sušak kotara i Bukkari varaša izrečeni statarium je sad već prestal biti.

Vumerl je za svojom ćerkom.

Murai Károly glavnoga grada Budapešta računov pregledatelj na svojim stanu se obesil, doklam su njega spazili, već bil je mrtev. Ovaj isti je vdovec bil. Strašno činjenje je njegov sin spazil, koj je na večer okolo desete vure dimo bil došel. Vu onim hipu dal je doktora dozvati, nego Murajiu već pomoći ni bilo moguće. Petdeset ljet staromu dovcu ova zadnja ljeta su vnogo nepovoljnosti zrokovale. Pred tremi ljetmi prije toga vumrla mu je jedna čerka, koju je jako bil ljubil. Ove njegove cerke smrtnovi dan je dan ovo vreme bil i žalosten njezin otec ravno vu ovim danu si je svoje življenje skončal. Njegovo telo redarstvo odnelo je vu paranja špital.

Kralja našega zabava.

Iz Ischlina javiju: Ove dane držali su prvoga lva. Njegovo Veličanstvo sprevadjali jesu barun Krieghammer, grof Paar, generali, Dittrichstein herceg i dr. Kerzel dvora tolnačnik na kočijah do Šteinkogela; protomtoga započeli su vadasiti vu Heiniegrabenu.

Odhičena puca.

Iz Žombolya telegrafiralo je poglavartvo vu Budapešti da redarstvo neka prime Persits Getruda iz Žombolje rodjeno trideset sedem ljet staru peglaricu. Žomboljskoga

pregledal, te je došel i do samoga rimskoga cesara, koj ga je liepo prijel, zapita ga ovaj, jeli mu se Rim dopada i jeli bi hotel tu ostati, odnosno, se nastaniti.

»Istina je« — odgovori Hormisdas — »da se liepotom Rima nijedan varaš neda pripodobiti, ali pod timi svimi zmožnimi palačami, cirkvami, slavoluki (Triumpfbogen) i amphiteatri sam i grobove našel; a pošto se u Rimu mora i umrieti, baš tak kak drugog, to onda vaše sve zmožnosti pred mojimi oči počrne.«

A to nije samo u Rimu, to je posvuda istina, samo da bi se o tom više promišlalo . . . —

Et mortuus est!

Macedonski kralj, sin Filipa velikog Alexander veliki, znal si je cieti svit osvojiti i u strahu držati. A kaj onda zatim? — Poslie trideset i druge godine svoga života a dvanajst godina svoga vladanja reklo se je: »Et mortuus est!« — Umro je — Baš je tak umro, kak svaki drugi a cietla njegova slava je otišla po vietru kak dim. I poslie njega su mnogi vladari tronuš zaseli, ali konac im je bil u grobu!

Jeli anda nije bedastoća zaradi promienljive vremenitosti stalnu i nepromienljivu vekivečnost izgubiti? Ako si star, tak ti je smrt lik za petami. Ako si mlad, ipak nema nikoga, tko bi te mogel na dugi život osigurati. »Et mortuus est!« — budu na skoro i o tebi govorili.

Promišljaj anda ova, pak si osiguraj vekivečnost! —

Em. Kollay

poglavartva razumljivosti. Persič Gertrud nakanila je vu Budapeštu stanujućega sabolskoga detiča svojega prijatelja po imenu Müskat Nandora s kojim je četiri ljeta skupa živela, izkončati, ar je detič nju povrgel i vu Budapešt otišel. Nesrečnu pucu svojega prijatelja nevornost je na tuliko razalostila, da samovolno valuvanje čini pred redarstvom, da radi toga otišla je iz Žombolje vu Budapešt, da svojega dragoga izkonča. Jednoga iz šestimi cevi nabitoga revolvera našli jesu pri njoj, kojega je redarstvo taki vkraj zelo od njega.

Streljeni šumar.

Iz Kasse telegrafiraju: da nagyladnai zvane varaše šume, po imenu Kavečanski Janoša šumara kad je po noći divjih svijtj na lešu bil, Škot Sandor ga strelil. Šumar je najmre čepeč po silju išel. Škot pako njega misleći za divju svinju i na njega strelil i tak neretno, da na mestu mrtev ostane. Nesrečnoga šumara su parali, Škota pako zatvorili.

Sto ljetnu biskupija.

Szatmarska biskupija vu dojdućem ljetu sto ljet stara bude. Meslénji Gyula biskup, kak odonut obavestnik javi, spomenka knjigu piše od jubileuma najmre za poznato vémi biskupije povestnicu. Pri ovoj znamenitoj priliki biskup do sto jezer stroški ponovi biskupske cirkve oltare, kipe i druga kajkakova dugovanja. Duhovni ov nadpastir osim toga naémi jednu od milluna korun glaseću fundaciju za cirkveni i školsku stran.

Moj gospodin suprug vu ladicl.

Ovu pripovest bude si svaki za zabavu držal, samo ravno Pellizari talianski zemelski gospodin ne, s kojim se ovo dogodilo Pellizari, koj vu Montečija di krosara stanuje, već petnajst ljet tomu, ako ravno ni najblaženeše, nego itak vu nemiru i nepovoljnosti svojom tuvarišćum živi. Vu svadjije uvek preobladal Pellizarica svoga tuvarusa. Sad ove dane se opet vu nečem bilij porekli i sad Pellizarica nekai nečutoga čm, svojom tuvarušem Najprije ga dobro izhari zatim pako vu jednu ladicu hiti i s čavli prebije na — nju pokrivi. Hiže gospodar vu ladicl je strahovitu patalju činil. Tak je ručal kakti jeden oroslau. Susedi se jesu skupa okupili i Pellizara van spakuvai iz ladicl. Taj dober človek vu takovom položaju kak je bil, odbeži na redarstvo i plačuč očituje sva što se žujim pripetila jesu. Snehu su zatvorili, i od onoga vremena Pellizari samo se zato moli, da tak friško naj nju van nepustiju.

Oroslanska pečenka.

Do sada su vu tom mnenju bili, da oroslansko i tigriško meso nije za pojediti, ar je jako žilavo i nekakvu čudnu neposnatu duhu ima. Proti ovomu sada Buorg i Selous vučenjaki ravno suprotniva svedočiju, ar i oni takaj su već jeli oroslansko meso koj je njim se jako dopalo bilo, i tak lepo belo izgledalo kak da bi pravo teletje meso bilo, kaj se pako osobite duhe tiče, ravno nikaj spoznali nisu. Jagar naravi vučenjaj pako je pri javaiskom vladaru od tigriša pečenku jel i nije hotel verovati, da bi ona iz tigriškoga mesa bila priredjena. On takaj osobite duhe nije poznal i mislil je, da navadno govedsko

meso jede. Nego zato vendar oroslansko i tigriško meso ipak nebudu tržili vu mesnicah, ako i proti teku nikaj nemamo, kajti jedno malo težko bude gnati ove stvari na mesaru.

Šandor kralja dvorni lovac.

Sandoru serbskomu kralju jeden najvernesi človek bil je Robl Jožef lovac, koj iz Dolnje Austrije došel je vu Serbiju. Već kod Milan kralja je takaj služil, Šandor kralj ga takaj za vnogo preštimal, zakaj je takaj imal zroka, ar ov veren človek je dvakrat začuval njegovo življenje. Nego zadnjikat kad su krvoločniki po noći napali kralja, nije mogući bil nikaj véinili kralju. On bil je zadnji koj se s kraljom spominjal i kad je kralj s kraljicom okolo polnoći otišel vu svoju palaču, on takaj odide na svoj stan. Robl je petdesetni ljetošnjak jaka gjegjeren i čvrst človek.

Navohl se živeti jeden mladence.

Jeden mladi komaj dvadeset ljet star človek ove dane posle podne skončal je svoje življenje. Mandl Mikloš iz Tate zlošeni mlad človek je taj samoubojnik. Pri Kohn A. M. železujm velikim štacunaru bil je za detiča, kad je od obeda otišel na svoj stan, odonut nise navruul nazat. Zaklenul je svoje sobe vrata i legne si vu postelju. Okolo trete vure čuje se glas od strelbe iz hiže. Hižna družina sobe vrata odpreju i nuter idu k Mundinu. Mladi človek se vu sluha bil strelil. Sloboditelji su njega vu Rokuš špital odnesli. Da za što je to véim, pod nikakov način neće valuvati.

Koj se ne setja na nikaj.

Čudnovito pripćenje se dogodilo. Vu angleskom orsagu vu Brightombu. Ovoga varoša vu jednoj vulici jednu ženu našli jesu, koja od dvojnosti samo tamo drkadi i koja od trideset pet ljetne svoje starosti od ničesa se ne setja. Na redarstvo su nju odegnali, gde nije bila mogući, nit na jedno pitanje odgovora dat. Ne setja se na svoje ime, nit na rodno mesto, nit na svoju familju samo tuliko je vendar znala, da jednoga maloga sinčka ima negde. Za kratko vreme dožene redar sedem ljet staroga sinčka takaj, iz kojega su spazili, da i on takodjer izgubil je zevsema svoje setjanosti mogućuost. Po obdržanoj istragi samo tuliko se zeznalo od njih, da prije toga dva dni došli jesu iz Amerike iz jako vnogo penezi

Nekaj za kratek čas.

Jeden vučenjaj, koj je kaj kakve kuke i kače pobiral, da je doma vu Muzeumu vu spiritus dene, stal je na vulici i nekaj poljeg jednoga štacuna pregledaval.

Videl je jeden potepuh, da mu rubec iz žepa van stoji. Aba! misli si vu sebi. Dobro bude to meni. Stiha potegne van, ali jaja! — vu rubec zamotane kače skočiju na njega.

— Gospon: Pak kaj! Malo predi ste s tem bogičuvali, da vre dva dni nikaj niste jeli, a ve pak žganicu pijete?!

— Vandravec: To je sveta istina, da je dva dni tomu, da nikaj nesam jel, ali vre tri dni tomu, da nikaj nesem pil.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF.

MAGGI-IZESÍTŐ

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált eszköz, hogy gyenge leveleseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk. -- Néhány csepp elegendő.

Kapható minden fűszerkereskedésben, csamege-üzletben és drogueriában.

Üvegeszekben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegeszék olesóbban utántöltenek. 534 22--

MAGGI-kitüntetések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 díszoklevél, 5 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889 és 1900-iki párisi világiállításokon, (Maggi Gyula bírálótag).

T. cz.

Van szerencsém Csáktornya és vidéke t. közönségének nagybecsű tudomására hozni, hogy eddigi **üvegraktáramat** egy a fűszer-üzletem melletti külön nyílt eladási helyiségre változtattam.

Üzletemben tehát ezentúl az **üvegszakmába** tartozó mindennemű árúk is a **legjutányosabb árban kaphatók.**

Elvállalok továbbá úgy helyiségemben valamint azonkívül is mindennemű üvegesmunkát, javításokat. Gyártok modern **kép-** valamint **tűkórkeretekeket is**, melyeknek részletes mintái üzletemben a nagyérdemű közönségnek megtekintés végett rendelkezésre állanak.

Korcsmárosok és vendéglősök bármikor poharat és üvegeket olesó díj mellett kölcsönbe kapnak. Szíves támogatásukat kérve maradok

kiváló tisztelettel 939 15--25

Todor R. utóda.

P. P.

Cast mi je obznani ti p. s. stanovnikom grada Čakovca kao i okolice, da sem kraj mojega štacuna još jedan drugi štacun s **glaznatom robom** otvorit.

U mojoj **glazuti** dobije se sve za hval cieniu prem **krémarske flaše, kupice i drugo glazovje.**

Dale se kod mene dobiju **sveti kipl i svakojačke zrcale.**

Obloke i kipe takaj za hval cieniu u **rame mećem.**

Krčmari dobiju kod svake prilike svaku **količinu flaše i kupice u posodu.**

Sa poštovanjem

Todor R. nasl.

Gabona árak. -- Ciena žitka.

I m.-máza.	I m.-cent	kor fill.
Buza	Pšenica	13,50 --
Zab	Zob	10,00 --
Rozs	Hrz	10,00 --
Kukoricza uj	Kuruza nova	00,00 --
» » ó	» » stara	13,50 --
Árpa	Jecmen	10,00 --
Fehér bab uj	Grah bel	14,00 --
» » »	» » žuti	12,00 --
Vegyes » »	» » zručšan	11,00 --
Lenmag	Len	18,00 --
Bükköny	Grahorka	10,00 --

Erzsébet és özv. Blagusz Jánosné szül. Horváth Mária szolgálmi jogának fenntartásával 380 kor.

az u. o. 1044. sz. tjkv. hely. 1405 hrsz ing. 443 K	» » » » 744 » » 94 »
» » » » » » » » 1098 » » 213 »	» » » » » » » » 2024 » » 86 »
» » » » » » » » 2020 » » 54 »	» » » » » » » » 1404/b » » 161 »
» » » » » » » » 1115 » » 1403 » » 74 »	» » » » » » » » 1404/a » » 420 »
» » » » » » » » » » » » 1402 » » 162 »	

1590 szljkvben felvett 351 hrsz. ingatlan özv. Blagusz Istvánné szolgálmi jogának fenntartásával 58 kor 1590 szljkvben felvett 356 hrsz. ing özv. Blagusz Istvánné szolgálmi jogának fenntartásával 196 kor, a murakirályi 219 szljkvben felvett 878 hrsz. ingatlan 206 K, az 1035 hrsz. ing. 143 K, az 519/b hrsz. ing. 369 K, az 1562 szljkv. felvett 716 hrsz. ing. 137 K. kikiáltási árban mint becsárban az

1903. évi augusztus hó 18-ik napján d. e. 10 óraker

Hodosán községhezánál és

1903. évi augusztus hó 18-ik napján d. u. 3 óraker

Murakirály községhezánál dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10 %-át bánatpénz fejében letenni kötelesek.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Perlak, 1903. május 20.

979

Házeladás.

Csáktornyan, az Erzsébet-tér 113. sz. a. Kukovetz-féle

I a k h á z

szabad kézből eladó. Bővebbet a tulajdonosnál ugyanott.

981 1-1

Fölhivás!

12 forinttól 15 forintig

készülnek műhelyemben remek szabásu divatos férfiföltönyök, felöltök mérték után a legfinomabb gyapjuszövetekből.

TIMÁR LAJOS

férfiszabó terme

Budapest, VIII., Gyöngyutk-utca, 9., I. em.

Vidéki rendeléseknél egy mintaruha mértékül beküldendő.

Vidékre ha 4 ruhát rendelnek egy helységben, odaküldöm utazó szabászatot divatos, gazdag posttóminta gyűjteményeimmel, bemutatás és pontos mértékvetel miatt.

899 18--*

2638/tkv sz. 903.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Kemény Fülöp ügyvéd perlaki lakosnak kiskoru Blagusz Bálint, Lujza, Gyula, Orsolya és Matyás képv. özv. Blagusz Jánosné szül. Horváth Mária t. és t. gyám. Blagusz Ilona f. Kis Lőrincné és Blagusz Mihály hodosáni lakos elleni végrehajtási ügyében 54 kor. 52 f. tőke, 17 kor. 80 f. és 8 kor. 80 fill. eddigi és 15 kor. 70 f. árverési kérvényi költség kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék, a perlaki kir. járásbíróság területén fekvő a hodosáni 545 szljkvben felvett 136 hrsz. 105 népsors. ház, udvar és kert, az ehhez tartozó legelő és erdőilletménytel a vhajt. törv. 156. §-a alapján egészben özv. Blagusz Istvánné Hozenyák

Hirdetmény.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur 1903. évi július hó 3-án kelt 35393 sz. rendeletével a cserencsöczyi római kath. templom teljesítendő helyreállítási munkáit az újból összeállított költségvetés alapján 4931 kor. 52 fillérvnyi összeg és azonfelül a hitközség részéről természetben kiszolgáltatandó 1246 K. pénzértékű 555 kézi és 222 írás napszám erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása ezeljából az

1903. évi augusztus hó 10 napjának 11 órájára

a kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetlik

A versenyzői óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó lepecsételt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 óráig a nevezett hivatalhoz annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelmbe nem loznak vétetni.

Az ajánlatához az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bantpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők

Kelt Zalaegerszeg, 1903. július hó 21

M. kir. államépítészeti hivatal.

978 1—1

≡≡≡ Sok pénzt ≡≡≡

takarít meg, ki szükségleteit

HESSEL JAKAB helybeli áru-

házában szerzi be.

Költözködés miatt mélyen leszállított áruk.

955 11—

Mostani üzlethelyisége
a mellette levő lakás-
sal együtt kiadó.

